

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни

**ТЕКСТ ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ
ФЕНОМЕН**

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Спеціалізація:	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Освітньо-професійна програма:	Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Семестр, рік навчання:	7, 4
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекції – 20 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 54 годин
Мова викладання:	французька
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	Інна Володимирівна ПАНЧЕНКО , к. філол. н., доцент кафедри французької філології
Контактна інформація:	ines8@ukr.net
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, кафедра французької філології (ауд. 125)
Консультації:	За затвердженим графіком (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/french/Info_vish_o_svita/grafik_konsult_vikladachiv_franc_filo.pdf)
Передреквізити:	«Основна іноземна мова (французька)», «Лексикологія основної іноземної мови», «Основи теорії мовних комунікацій», «Стилістика основної іноземної мови»
Постреквізити:	«Основна іноземна мова (французька)», Перекладацька практика, Курсова робота з іноземної мови, Атестаційний екзамен з основної іноземної мови (французької) та зарубіжної літератури
Мета навчальної дисципліни:	надання здобувачам вищої освіти поглибленого уявлення про сучасний стан проблеми комунікативної природи тексту та розгляд нових підходів до інтерпретування текстових категорій з позицій структурно-функційних, комунікативно-прагматичних та когнітивних характеристик.

<p>Завдання навчальної дисципліни:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – узагальнення теоретико-методологічних засад у визначенні тексту як соціокультурного феномену, який є втіленням ціннісних констант певної культурної системи і апелює до емоційного й інтелектуального вияву особистості; – формування розуміння тексту як одиниці комунікації, що містить у собі згорнуту систему смислових елементів, функційно зінтегрованих у єдину ієрархічну структуру комунікативним наміром автора, і передбачає формування естетичних та аксіологічних цінностей через зміст і вишукану форму словесного цілого; – усвідомлення реляції учасників художньої комунікації, яка репрезентована актуалізацією адресанта й адресата через моделювання їхніх комунікативних ролей; – аналіз тематичного змісту, композиційної структури та специфічних комунікативно-прагматичних особливостей художніх текстів, реалізованих за допомогою усвідомленої селекції фонетичних, лексико-фразеологічних, граматичних та стилістичних засобів.
<p>Очікувані результати навчання:</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – принципи та етапи еволюції наукових парадигм у контексті лінгвістичних досліджень; – базові поняття текстології, а саме параметри текстуальності, текстові категорії, моделі побудови різножанрових текстів, антропоцентри, інтенційну, референційну та рецептивну семантику тексту; – категорію емотивності як універсальний принцип текстостроєння, смисло- та образотворення; – основні засади актуалізації різнорівневих засобів мовної ієрархії та особливості їх інтеграції у цілісному тексті; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати й всебічно аналізувати результати філологічних досліджень у галузі теорії тексту; – визначати, формулювати, аналізувати і вирішувати лінгвістичні проблеми; – досліджувати важливі моменти прагматичної складової експресивного мовленнєвого акту відповідно до мовця та його мовленнєвої стратегії; – робити детальний лінгвістично обґрунтований аналіз тексту різної функціонально-стильової належності; – застосовувати знання із лінгвістичного аналізу та суміжних філологічних дисциплін для виявлення в художньому тексті чинників його смислового, естетичного, виховного й емоційного впливу. <p>–</p>

**Зміст навчальної
дисципліни:**

Змістовий модуль 1. Texte comme modèle abstrait

Тема 1. Dynamique paradigmale de la linguistique moderne. Conceptions actuelles de la nature communicative du texte.

Тема 2. Plans de la dichotomie texte / discours. Similarité entre le texte et le discours. Différence entre le texte et le discours. Typologie de textes.

Тема 3. Communication comme un phénomène social. Modèle classique à six éléments. Taxinomies des fonctions communicatives. Effets persuasifs de la communication.

Тема 4. Catégories fonctionnelles et sémantiques du discours. Paramètres différentiels et hiérarchie catégorielle du texte dans la linguistique moderne.

Тема 5. Catégorie de l'anthropocentrisme comme composante de base du modèle communicatif *Destinateur – Texte – Destinataire*. Auteur – Narrateur. Lecteur – Narrataire. Fiction – Narration – Mise en discours.

Тема 6. Bernard Werber « La dernière révolte ». Déconstruction du texte : niveau thématique, niveau lexical, niveau grammatical.

Тема 7. Bernard Werber « La dernière révolte ». Affectivité et pragmatique. Synthèse interprétative.

Тема 8. Charles Baudelaire « Le mauvais vitrier ». Déconstruction du texte : niveau thématique, niveau lexical, niveau grammatical.

Тема 9. Charles Baudelaire « Le mauvais vitrier ». Affectivité et pragmatique. Synthèse interprétative.

**Змістовий модуль 2. Texte littéraire dans une dimension
pragmatique**

Тема 10. Indices spatio-temporels. Fictionnalité et référentialité.

Тема 11. Progression du texte et continuité. Cohérence. Cohésion. Connexité. Implications textuelles : présupposition, implicite, sous-entendu.

Тема 12. Implications textuelles : présupposition, implicite, sous-entendu.

Тема 13. Modélisation de l'analyse communicative.

Тема 14. Discours littéraire. Analyse du discours : approches sémantique, stylistique, pragmatique.

Тема 15. Eric-Emmanuel Schmitt "Odette Toulemonde". Déconstruction du texte : niveau thématique, niveau lexical, niveau grammatical.

Тема 16. Eric-Emmanuel Schmitt "Odette Toulemonde". Affectivité et pragmatique. Synthèse interprétative.

Тема 17. Henri Troyat « Faux marbre ». Déconstruction du texte : niveau thématique, niveau lexical, niveau grammatical.

	Тема 18. Henri Troyat « Faux marbre ». Affectivité et pragmatique. Synthèse interprétative.
Методи навчання:	лекція, пояснення, коментування, бесіда, дискусія, опис мовних фактів і граматичних явищ, самостійні завдання, творчі завдання.
Рекомендована література:	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 496 с. 2. Панченко І.В., Марінашвілі М.Д., Телецька Т.В., Млинчик А.В. Le français par les textes. Lecture analytique: навч. посібник з аналітичного читання. Одеса: Астропринт, 2009. 96 с. 3. Faerber J., Marcandier C. Le commentaire composé et la dissertation en lettres à l'université: Analyser le sujet - Construire son argumentation - Rédiger son texte. Paris : Armand Colin, 2017. 224 p. URL: https://www.academia.edu/36407975/Le_commentaire_compos%C3%A9_et_la_dissertation_en_lettres_%C3%A0_l'universit%C3%A9 <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Винник О. Ю. Комунікативні стратегії і тактики впливу на адресата в сучасному англomовному дискурсі програмування: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2012. 20 с. 2. Глінка Н. В. Комунікативна природа породження художнього тексту. <i>Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна.</i> 2014. Вип. 44. С. 69-71. URL :http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nznuoaf_2014_44_23 3. Єщенко Т. А. Сучасний стан наукового вирішення проблеми комунікативної природи тексту: структура, семантика, прагматика. <i>Moderné vymoženosti vědy: materiály XI mezinárodní vědecko-prakická conference (27 ledna 05 února 2015 roku). Díl 9 Philologické vědy.</i> Praha: Publishing «House Education and Science», 2015. P. 96–99. URL :https://dlib.kiev.ua/items/show/800#?c=0&m=0&s=0&cv=0 4. Кротенко Л. Б. Сучасний зв'язний текст у просторі антропоцентричної парадигми. <i>Система і структура східнослов'янських мов: зб. наук. пр.</i> Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. Вип. 6. С. 227–232. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/11178 5. Савош Л. М. Текст як основна комунікативна одиниця мови.

	<p><i>Нова філологія.</i> 2013. № 57. С. 76–79. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2013_57_23</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Baider F., Cislaru G. Communication et intercompréhension : Regards croisés de la pragmatique interculturelle et de la pragmatique contrastive. <i>Langages</i>. 2021. №222. P.7-24. URL : http://www.cairn.info/article.php?ID_ARTICLE=LANG_222_0007 7. Bergez D. L'explication de texte littéraire. 4e éd.. Paris : Armand Colin, 2021. 232 p. 8. Brunel M. Peretti I. de . Approches analytiques des textes littéraires, entre texte et lecteur. Quelles prescriptions ? Quelles pratiques ? <i>Le français aujourd'hui</i> . 2020. № 210. P. 3-13. URL : https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-03341179 9. Gouvard J.-M. L'Explication de texte et le commentaire composé. Paris : Ellipses, 2015. 240 p. 10. Schmale G. La définition-en-interaction : La définition du sens comme accomplissement interactif. <i>Langages</i>. 2016. №204. P.67-82. URL : https://www.cairn.info/revue-langages-2016-4-page-67.htm 11. Vassevière J., Vassevière M., Lancrey-Javal R. Manuel d'analyse des textes. Histoire littéraire et poétique des genres. Paris : Armand Colin, 2018. 272 p. <p style="text-align: center;">15. Електронні інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. https://dictionnaire.lerobert.com/ 2. https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue 3. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/ 4. Наукової бібліотеки ОНУ імені І.І. Мечникова http://lib.onu.edu.ua/ 5. Франкофонна цифрова бібліотек «Culturethèque» https://www.culturetheque.com/UKR/
Оцінювання:	<p>Поточний контроль: оцінювання усних відповідей, доповідей під час практичних занять.</p> <p>Підсумковий контроль: залік</p> <p>У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.</p> <p>Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.</p>

<p>ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i></p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій.</p> <p>Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (poloz-org-osvit-process_2022.pdf).</p>
<p><i>Дедлайни та перескладання</i></p>	<p>Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)</p>
<p><i>Політика академічної доброчесності</i></p>	<p>Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua))</p>
<p><i>Використання комп'ютерів/телефонів на занятті</i></p>	<p>Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим.</p> <p>Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.</p>
<p><i>Комунікація</i></p>	<p>Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту або Viber. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.</p>